

Verkkotilaisuutena järjestetty turvallisuusaamu kokosi paikalle yli 30 osallistujaa. Lahti City ry:n toiminnanjohtaja Pipsa Wirtanen aloittaa tilaisuuden kertomalla turvallisuusaamuista. Turvallisuusaamuja on järjestetty vuodesta 2019 lähtien. Vuonna 2019 tapahtui tilanne, jossa liiketilaan murtauduttiin ja liikkeen omaisuutta varastettiin. Silloin turvallisuus nousi puheeksi ja turvallisuusaamu -tapahtumaa alettiin järjestämään. Aiempina vuosina turvallisuusaamuissa on puhuttu mm. huumekaupan muuttumisesta avoimemmaksi, liikenneturvallisuudesta ja keskustan turvattomuudesta sekä rattijuoppojen määrän lisääntymisestä. Myös toimintatavat vaaratilanteisiin liittyen, koronapandemia sekä järjestyksenvälvojen ja vartijoiden toiminta ja toimenkuvat ovat olleet esillä aiemmissa turvallisuusaamuissa. Tänä vuonna aiheet ovat osittain samanlaisia kuin aiempina vuosina. Wirtanen nostaa esiin henkilökohtaisesti turvallisuuteen vaikuttavista uhistaan mm. lisääntyneet huijausviestit ja huijausyritykset, jotka huolestuttavat nykyään. Lisäksi hän mainitsee turvallisuusriskeinä liukkaat kelit ja kansainvälisen, kansallisen ja poliittisen ”vihanpidon”.

Seuraavaksi puheenvuoron ottaa turvallisuuspäällikkö Antti Prepula. Hänen kertoo turvallisuussuunnitelmasta, joka toteutettiin laaja-alaisessa yhteistyössä eri keskustan sidosryhmien kanssa. Turvallisuussuunnitelman avulla pyritään luomaan konkreettisia toimenpiteitä turvallisuuden lisäämiseksi ja turvallisuuden tunteen edistämiseksi. Laajassa suunnitelmassa on kuvattu eri toimijoiden roolit turvallisuuden saavuttamiseksi. Turvallisuussuunnitelman laatimisessa on myös hyödynnetty hyvinvointi ja turvallisuuskyselyä.

Ensimmäisenä Prepula nostaa esiin asuin- ja elinympäristön turvallisuuden parantamisen. Hän kertoo, että esimerkiksi katuvalaistus lisää turvallisuuden tunnetta. Myös rakennusten ja esimerkiksi penkkien sijoittelua pohditaan turvallisuuden kannalta. Seuraavaksi Prepula nostaa esille järjestyshäiriöt ja ilkvallan, joita pyritään välttämään ennaltaehkäisyllä, esimerkiksi nuorisotilatoiminnalla. Kolmantena aiheena Prepula kertoo syrjäytymisen ehkäisystä. Myös tähän aiheeseen ennaltaehkäisevä työ kuten päihdetyö toimii toimenpiteenä. Prepula mainitsee, että syrjäytymisellä voi olla merkittävä vaikutus turvallisuuden tunteeseen. Tämän jälkeen Prepula ottaa esille huumeiden käytön keskustan alueella. Huumeiden käyttö koetaan monesti aiheuttajaksi turvattomuuden tunteeseen. Huumeiden käytön vähentämisen toimenpiteinä Prepula mainitsee päihdetyön sekä työttömyyden ehkäisyn. Seuraavaksi Prepula kertoo henkeen ja terveyteen kohdistuvien tekijöiden uhasta. Kyselyn vastauksien mukaan henkeen ja terveyteen kohdistuvia uhkatekijöitä ei pidetty yhtä yleisinä huolenaiheina, kuin monia muita kyselyssä esille tulleita aiheita. Tämän jälkeen Prepula kertoo liikenneturvallisuuden ja liikkumisen turvallisuuden parantamisesta. Muun muassa sähköpotkulautojen käyttö on lisännyt onnettomuuksia. Onnettomuuksien ehkäisemiseksi on lisätty liikennemerkkejä sekä rajoitettu nopeuksia tietyillä alueilla.

Seuraavaksi turvallisuuspäällikkö ottaa puheeksi tapahtumaturvallisuuden kehittämisen ja parantamisen. Tärkeinä toimenpiteinä hän nostaa esille muun muassa järjestyksenvälvonnan, ensiavun, luvat ja rajoitukset sekä eri tahojen huomioimisen. Esimerkiksi liikuntarajoitteisten huomioiminen nostetaan esille tärkeänä aiheena. Prepula ottaa esille myös maahanmuuttajien ja pakolaisten integroitumisen yhteiskuntaan. Hän kertoo yhden toimenpiteistä olevan palvelutorin Luetaan yhdessä -tilaisuus, jossa opetellaan lukemaan, kirjoittamaan ja puhumaan suomea. Lisäksi Prepula nostaa esille nuorten tekemät rikokset ja ongelmakäyttäytymisen huolena. Niihin toimenpiteiksi Prepula esittelee muun muassa ankkuritiimin sekä jalkautuvan nuorisotyön. Myös ikääntyneiden ja muiden erityisryhmien asumisen ja liikkumisen parantaminen on tärkeä aihe turvallisuuden kannalta. Prepula

ottaa esille myös palo- ja pelastusturvallisuuden kehittämisen ja parantamisen. Hän mainitsee esimerkkeinä pelastustien kunnossapidon, valistustyön, 112 -sovelluksen sekä ensiaputaitojen ylläpidon. Viimeisenä Prepula mainitsee yhteistyön ja tilannekuvan parantamisen organisaatioiden välillä. Hän kertoo viranomaisyhteistyön auttavan vähentämään onnettomuuksia ja parantamaan turvallisuutta kokonaisvaltaisesti.

Esityksensä lopuksi Prepula kertoo, että toimenpiteitä turvallisuuden lisäämiseksi on monia, vaikka jotkut toimenpiteistä eivät olekaan yhtä hyvin näkyvillä. Esimerkkeinä turvallisuuden lisäämisen toimenpiteistä Prepula mainitsee ankkuritiimin, etsivän nuorisotyön sekä turvallisuuskyselyt. Viime syksynä hyväksytty turvallisuussuunnitelma painottaa kuitenkin erityisesti yhteistyötä eri toimijoiden ja tahojen välillä.

Seuraavaksi ääneen pääsee Hämeen poliisi, jonka edustajia on paikalla kaksi. Ensimmäisenä aiheena esiin nostetaan nuorten väkivaltarikollisuus, jossa on huomattu kasvua edellisvuoteen verrattuna. Poliisista kerrotaan, että nuorisoriikollisuus on lisääntynyt verrattuna aikaisempiin vuosiin. Erityisesti alaikäisten tekemien rikosten määrän merkittävä kasvu huolettaa. Vuoteen 2022 verrattuna suhteellisesti eniten kasvua nuorten väkivaltarikoksissa on ollut Lahdessa. Poliisin mukaan kasvu ei liity tiettyyn väestöryhmään, alueeseen, ilmiöön tai tapahtumapaikkaan. Seuraavaksi esitellään tilasto Lahden keskustan rikoksista vuosina 2021, 2022 sekä 2023. Poliisi nostaa esille huolen nuorten tekemien ryöstöjen kasvusta. Myös nuorten katurikollisuuden kasvusta keskustassa kerrotaan. Esimerkiksi kouluissa on havaittu vastakkainasetteluja eri ryhmien välillä. Poliisi mainitsee myös, että osa nuorista rikosentekijöistä saattaa ottaa mallia esimerkiksi pääkaupunkiseudulla tapahtuvista rikoksista, minkä vuoksi muun muassa rikosten kuvaaminen voi yleistyä.

Poliisi jatkaa kertomalla jengeistä ja niiden rikosten ehkäisemisestä. Poliisin mukaan katujengillä tarkoitetaan useasta henkilöstä muodostuvaa pysyväisluonteista ryhmää, jonka jäsenet harjoittavat yhdessä ja toistuvasti rikollista toimintaa, jolla on olennaisia vaikutuksia erityisesti yleisten paikkojen järjestykseen ja turvallisuuteen. Hämeessä tai Lahdessa ei ole tämän määritelmän mukaisia katujengejä. Jengirikollisuuden tunnistaminen vaatii poliisilta aktiivista toimintaa jengiläisten ja heidän yhteyksiensä tunnistamiseksi. Poliisi nostaa seuraavaksi esille Roadman -ilmiön eli rikollisen elämäntavan ihannoinnin. Roadman -ilmiöön liittyy rikosentekijöitä, joilla on riskipotentiaali ajautua astetta vakavampaan rikolliseen elämäntapaan. Poliisi haluaa välttää päätymästä pääkaupunkiseudun tilanteeseen, jossa kyseinen ilmiö on vielä yleisempi.

Poliisin tavoitteena on estää katujengi-ilmiön vakiintuminen ja pahentuminen sekä pysäyttää väkivallan ja rikollisuuden kierre. Hämeen poliisin havaintojen mukaan nopea puuttuminen nuoren rikosepäilyyn ehkäisee uuden rikoksen tekemistä. Poliisi kertoo, että alaikäisen rikoskierrettä on kuitenkin vaikeampi keskeyttää, sillä käytettävissä on vähemmän keinoja kuin aikuisten rikoskierteissä.

Kirjoittaja: Linnea Laine, Dooroom